

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 113.

V Ljubljani, v četrtek 18. maja 1899.

Letnik XXVII.

Vestfalska pisma.

(Dr. J. Ev. Krek.)

XII.

Povsod nove cerkve! In veličastno krasne. Dozdaj sem videl le gotičke, a reklo se mi je, da se sem pa tja zida tudi v romanskem slogu. V Altendorfu je stala sama orjaška stavba nad 400.000 M. Jako blagodejno vpliva na gledalca. Gotika je strogo pravilno izvršena v vseh podrobnostih. Posebno prikupnost — vsaj za naš okus — ima cerkvena slikarija. Pozitivne barve so krasno izbrane, da stopajo stavbinske oblike živo v oko. Zdelo se mi je, da je v barvnem razboru marsikaj sorodnosti z uzorno prenovljeno radovljiško cerkvijo.

Vnema za cerkev je gorka; denarja je dovolj med ljudmi; zato se že kaj napravi. Mnogo vspodbudnih stvari sem slišal. Neredko se oglasi pri župniku kak delavec, ki mu prinese svoje privarčevane novce. Večji bogatini se ne oglašajo tako, kot — nižje ljudstvo. Večino tukajšnjih veličastnih novih božjih hramov je sezidal vdovin vinar. Blagoslov božji veje nad tem dobrim ljudstvom.

Nehoté sem se spominjal Dunaja in njegovih cerkvenih razmer. Tudi Dunaj je naglo rastel. Predmestja so se v kratkem času zelo pomnožila. Cerkvice so pa ostale, kot so bile. Fare s 60.000 dušami imajo cerkve za komaj 500 ljudi. Niti šolskih otrok ne morejo spraviti vanje. Vendar je bil pa dunajski razvoj mnogo počasnejši, nego tukajšnji. A tod zmaguje duhovstvo svojo nalogo. S prebivalstvom se množe tudi cerkve in fare, da dušno pastirstvo ne zastaja. Položaj ne obvla-

duje duhovnikov, marveč narobe. Kje je vzrok? — Komu pride na Dunaju na misel, da bi klical za razne narode duhovnike tja? V tem oziru nalletiš češče na vseh krajih na ovire, nego na podporo. Saj vemo, kako je s Čehi. In slovenskih delavcev je tudi obilo.

Zameri kedor hoče: dejanski ostaje vender le res, da zadeva krivda duhovnike. Sedaj stoji Dunaj in z njim mnoga druga, v zadnjem času narastla mesta pred vprašanjem: Odkod dobimo potrebne cerkve? Delo se je nakopičilo na edenkrat, ker se ni zmagovalo sproti. In vrhu vseh drugih prijetnosti meče še razsodba upravnega sodišča polena pod noge. Upravno sodišče, ki menda sodi, da je l. 1782 meso bilo po isti ceni, kot sedaj, menda tudi misli, da so cerkvene razmere take, kot so bile takrat. Od tedaj je minulo 100 let, katere smo pa v Avstriji v mnogih ozirih prespali.

Altendorfska cerkev mi ostane v vednem spominu tudi zavoljo neizbrisnega vtisa ob slovenski božji službi v nedeljo, dne 7. t. m.

Tisoč naših se je zbralo. Društvo izvrstno deluje; organizacija se je pokazala tudi v cerkvi. Prišli so vsi; matere so prinesle svoje dojenčke, ki jih niso imele komu pustiti, seboj. Med petjem in govorom so se oglašali mladi Slovenčki, da tudi njih ne pozabimo. Zdelo se mi je, da tudi oni jokajo po domu — — Grmelo je po cerkvi, ko smo peli: »Marija, k tebi uboge reve.«

Doma mi je stisnil župnik roko in solza se mu je lesketala v očesu.

»Ganilo me je. Ne, to ni šala: tako daleč od doma — v tujini med ljudmi, ki govoré nepoznan jezik. Smilijo se mi; vzlasti uboge stare mamice,

ki prihajajo sem za svojimi otroki. Učil se bom slovenščine. Ne zapustim jih. — Ko sem čul vaše petje — tako pretresljivo otožno, za nas popolnoma tuje, mi je prišel na um psalm: »Ob babilonskih vodah smo sedeli in jokali. — Kako naj pojemo v tuji deželi?«

Vsedel se je h klavirju in jel igrati melodijo: »Marija, k tebi uboge reve. — «

Po opraviu v cerkvi sem imel shod v društvu; spremila sta me dva kapelana. Po shodu pa sem šel z njima v »Windthorstbund«. Pozno sem prišel domov; iz spodnje sobe so pa še doneli ljubi akordi: »Marija, k tebi uboge reve.« Pastor je še, predno se je ulegel k počitku, ponavljal pesem, ki mu je tako globoko segla v dušo.

Glasbenik je; v kolinski nadškofiji je prenovil petje; lepšega korala ne čuješ, nego je tod. Najlepsi cerkveni pevski zbor pa ima Altendorf sam. A več nego glasbenik je: vzorno požrtvovalen, za vse dobro gorak in mehak duhovni pastir.

»Windthorstbund!« Precejšnja soba polna mladih mož in mladeničev, po večini delavskega stanu. Par učiteljev, nekaj trgovcev je tudi vmes. Bogat knjigar načeluje. Zveza ima namen, vzgajati politiško zrele moze — agitatorje v smislu katoliške stranke. Pri svojih shodih predava eden član o domačih, drugi o inodržavnih politiških dogodkih. Vrh tega je navadno še tretje predavanje o kaki poljubni tvarini. Neki delavec iz Kruppovih tvornic je predaval o pomenu strokovnega združevanja. O vsaki točki se razgovarjajo člani. Uče se še posebej govorništva. V zvezi imajo duhovnega svetovalca — domačega kapelana.

LISTEK.

Romanje v sveto deželo.

XVI.

Cerkve božjega groba in nje okolica.

Kakor je božji grob duhovno središče svetega mesta, tako je cerkev božjega groba ono vzvišeno svetišče, katéro vsak romar najraje obišče. Poraja se mu misel za mislijo, duh in srce se mu poživita, in tudi oko se ne more nagledati nebrojnih prostorov in kapel. Opis, katerega tu podajamo, govori le bolj o splošnih potezah; a vse spopolnijo in nadomesté romarski vodniki s svojimi živimi besedami in postrežljivimi oo. frančiškani, kateri čuvajo božji grob in bivajo v majhnem samostanu, nahajajočem se v baziliki. Ti živi kažipoti te bodo opozorili na vsa druga svetišča, katerih ne moremo tu naštet in opisati.

Pa tudi okolica te bazilike je zelo mikavna. Že v predavni dobi so oklepale cerkve, samostani in hospici to najbolj vzvišeno svetišče jeruzalemsko; stale so tu cerkve, posvečene Materi božji, sv. Mariji Magdaleni in sv. Janezu; a zdaj ni nobenega sledu več o njih, — zdaj se dviga sredi teh razvalin protestantska cerkev, ki je bila blagoslovljena jeseni l. 1898. Nasilstva, po katerih so bila katoliški cerkvi odvzeta mnoga svetišča, so na ta način zapečatili. Vse to nas sicer ža-

losti. toda nudaja nas upanje, da bode skrivna moč bližnjih katoliških svetlišč dovedla tudi druga v roke katoličanov. Iskreno molimo k Bogu, da se združijo ločeni bratje s sveto cerkvijo. in to tembolj, ker se katoliški romar nikdar ne sramuje očitno spoznati svoje svete vere.

Vzvišena čustva nas prešinjajo, ko gledamo, kako vodi svetost sv. mesta tu sem razne kristjane, kakor tudi žide in mohamedane, in jih tako rekoč spaja v pobožnosti in češčenju teh svetlišč. — V bližnjem Betlehemu so oznanovali angeli mir »vsem ljudem, ki so dobre volje«. Od blaginj tega oznanila so izključeni le tisti, ki vztrajajo v neveri in se trdovratno ustavljajo iz veličanskim resnicam katere trkajo na njihovo vest in srce. Upajmo, da so vsi, ki so sem priromali, dobre volje, in molimo v bratovski ljubezni: da bi nas mili Bog zjedini v jedni veri, v jedni pravi cerkvi božji ter da bi vsi ljudje ohranili edinstvo duha v zvezi miru.

XVII.

Okoli mesta. — Jafska vrata. — Trdnjava s stolpom Davidovim — Rusko taborišče. — Vrata Damaskova. — Naselbina dominikancev. — Votlina Jeremijeva. — Štefanova vrata. — Dolina Jozafat. — Mestno obzidje.

Romarji hodijo kaj radi okolu mesta ter si ogledujejo veliko obzidje. Vidi se tu častiljiva

svetišča, pa tudi sploh ugaja in prija romarju, da pride iz zaduhlih mestnih ulic na prosto in diha sveži zrak. Skozi jafska vrata smo prišli poprej v mesto; prav blizu njih se dviga veličanska zgradba z močnimi masivnimi stolpi; to je trdnjava, ki pa vedno bolj razpada. Stala je tukaj namreč trdnjava Jebusitov, katero je David užugal in si jo prisvojil ter jo pridobil za svoje bivališče. V poznejši dobi jo je Herod razširil in še bolj utrdil; prizidal je tu krasne palače in tri stolpe, ki so bili zidani na starodavnem podzidju in katere so smatrali radi močnega zidovja nepremagljivim. — Najvišji in najmočnejši izmed teh stolpov imenuje se stolp Davidov, katero ime se prilastuje Devici Mariji v lavretanskih litanijah.

Na desno od jafskih vrat vidimo novo zgrajeno obširno predmestje, ki obkrožuje rusko naselbino. Tu se nahaja konzularno poslopje, cerkve, samostani in obsežne romarske hiše, ki svedočijo, koliko zanimanja in gmotnih žrtev prinaša Ruska za to važno naselbino.

Potem prehodimo do Damaskovih vrat seišča za karavane. Cele črede veljblodov in druge tovrne živine, in šotori, v katerih bivajo črni Beduini, spominjajo nas mnogih svetopisemskih dogodb in zlasti dobe očkav.

Preko velikih judovskih naselbin pridemo do posestva dominikancev, katero obsega častiljivo svetišče in ostanke one krasne cerkve, katero so

Dobro mi je delo, ko sem videl, s kako pri-
srčno spoštljivostjo so občevali ti možje z duhov-
niki, ali da rečem jasnejše: s kapelani. Spo-
minjal sem se pri tem naših krajev: ljudje, ki
se dajo voditi po liberalnem časopisju, se čutijo
nekam zadete, ko slišijo besedo »kapelan«. Težko
si je misliti kaj tako nizkega, tako malopomemb-
nega in vendar tako oholega, kot kar tiči v li-
beralnem pojmu »kapelana«. Kolikrat sem že videl
kakega liberalnega gostilničarja ali družega va-
škega »magnata«, kako zviška si ogleduje ubogo
bitje preprostega kapelana. Brez omike, top v um-
stvenem obsegu, brez vsake duševne prožnosti,
pa govori v edno mēr in razlaga in dokazuje in
se krega. Glavno ulogo igrajo železni stavki. Pri-
čenjajo se navadno z »naj«. Osebek jim je pa
brez izjeme tisti preklicani »se«, ki bi ga mo-
rali že zdavnej obesiti, če bi mu smeli v krivdo
šteti vse nebrojne dobre ukazane mu stvari, ki
jih je opustil. »To naj se naredi«, »naj se spre-
meni«. In pri vsem govorjenju vedno povračanje
k lastnemu »jaz«. Ti možje, ki so razumnemu
človeku v veliko zabavo prve pol ure, ko jih po-
sliša, ki so mu nestrpni, skrajno dolgočasni, če
jih sliši drugič ali tretjič, imajo pa najbolj kla-
siške sodbe, ko se pride na kapelane. Predmet
svojim razpravam ob takih prilikah bi lahko ozna-
čili: »Jaz veleum, vzor na svetu, in — kape-
lan«. Taki magnatje imajo sploh vsakogar za
neumnejšega, nego so sami, a kapelan —
ubogo bitje. Takih modrijanov se dobo tudi mnogo
med takozvanimi izobraženejšimi stanovi. Vsi
tisti spadajo v to vrsto, ki so že dlje časa opu-
stili vsako tvorno intelektualno delovanje in
so se počasi izličili v navadne »obrtnike« svoje stroke.
Takih »obrtnikov« je temā; dnevno časopisje s
svojo krompirjevo hrano jim je jedini vir mislim
in nazorom. Če jim rečeš, da vendar ni prav go-
voriti tako splošno, in jim imenuješ tega ali onega,
ti brž presedlajo: »Saj temu nič ne rečem, a
Peter in Pavel in Tomaž — — —«.

Kapelan je mlad katoliški duhovnik; pri tem
ko opravlja svojo duhovsko službo, ne more uni-
čiti svoje mladosti in kar je ž njo v zvezi. Kato-
liško ljudstvo in katoliško misleči izobraženci vedo,
da dobodo tudi pri kapelanu verskega poduka,
verskih pojasnil in verske tolažbe. — Kedor nima
katoliškega prepričanja, pa seveda ne ve, kam bi
spravil »kapelana«.

Windthorstovci so peli dovršivši dnevni red,
razne pesmi politiškega značaja. Jedne mi je ostalo
to-le v spominu:

»Die Fahne hoch! Für Thron und Altar
Für alles, was frei und recht und wahr«;

druge pa:

»Wir halten fest und treu zusammen
Hipp, Hipp, hurrah! Hipp, hipp, hurrah«.

Utrujen sem bil; a vendar sem rad poslušal
naudušeno družbo. Kar nič mi ni prišlo na misel,
da sem tujec, daleč daleč od doma.

pred več stoletij postavili na grob sv. Štefana, pr-
vega mučenca.

Še dalje se razprostira skalovit kraj, pod ka-
rim se nahajajo dupline in morda nekdanji kamno-
lomi. Te dupline imenujejo Jeremijeva jama; tu-
kaj je baje božji prerok sestavljal svoje žalostinke.

Po turskih pokopališčih in senčnih oljkinih
nasadih tik mestnega zidu pridemo do severno-
vzhodnega mestnega stolpa. Glede mestnega ob-
zidja je treba vedeti, da obseg mesta in torej tudi
obzidje ni bilo vedno enako. Najstarejše zidovje
je pri Damaskovih vratih in pri tempeljskem
okraju. Sedanji zid okoli mesta izvira iz dobe
1536 do 1539; takrat je dal namreč napraviti to
zidovje sultan Soliman.

Sedaj krenemo na zahodno stran, in tu se
nam odpre razgled po cedronski dolini in Oljski
gori.

Pri Štefanovih vratih pridemo do temeljnega
tempeljskega zidu; med drugim opazimo zlasti
sedem metrov dolg kamen v zidu. Na to preho-
dimo takozvano mrtvaško polje in tam zagledamo
vnovič sedaj zazidana zlata vrata, skozi katera je
imel Izveličar slovesni vhod na cvetno nedeljo.
Okolica postaja vedno bolj otožna in pusta. Pač
vidimo od daleč zelene trate na Oljski gori, a vse
drugo je enakolično groblje, podobno pravi pu-
ščavi.

(Dalje prih.)

Deželni zbor kranjski.

Upravna plač deželnih uradnikov in uslužbencev.

I. Po deželnozborskem sklepu dné 17. febr.
1894. I. za deželne uradnike, kateri so uvrščeni v
šest plačilnih razredov, določene izmere plač in
aktivitetnih doklad se razveljavljajo ter se od
1. januarja 1899. I. pričeneš ustanove po nastopnih
določilih:

1. Razkaz prejemkov:

Plačilni razred	V penzijo vštvena plača			Aktivit. doklada
	I. stop.	II. stop.	III. stop.	
I.	3000	3300	3600	400
II.	2000	2200	2400	350
III.	1600	1700	1800	300
IV.	1300	1400	1500	250
V.	1000	1100	1200	200
VI.	800	850	900	150

2. V višjo plačo kakega plačilnega razreda se
pomakne uradnik po vsakih petih službenih letih,
ki jih je zadovoljilno izpolnil v dotičnem plačilnem
razredu. Ta službena doba se prične, ako ni za
posamezne uradnike drugače določeno, za tiste
uradnike, ki so bili dne 1. marca 1894. I. že na-
meščeni, od tega dneva dalje, za tiste uradnike
pa, ki so bili pozneje imenovani ali uvrščeni, od
dneva imenovanja oziroma uvrstitve.

3. Deželnim uradnikom nižjih pet razredov,
kateri so zadovoljilno služili petnajst let v enem
in istem plačilnem razredu, se dovoljujejo v po-
kojnino vštvene starostne doklade in sicer: urad-
nikom II. in III. razreda po 200 gld., uradnikom
nižjih pet razredov pa po 100 gld. na leto. Pod
istim pogojem se dovoljujejo uradnikom nižjih treh
razredov po 20. službenih letih, izpolnjenih v enem
in istem plačilnem razredu, starostne doklade na-
daljnih 100 gld. vsako leto.

Deželni svetnik Matija Zamida, kateremu se
plača razmerno zviša, ne dobi starostne doklade ter
se uvrsti v prvo stopinjo I. plačilnega razreda.

4. Deželni tajnik Josip Pfeifer, ki ima naslov
tajnika I. razreda extra statum, se uvrsti iz III. raz-
reda v prvo kot končno stopinjo II. plačilnega
razreda.

5. Upravitelju deželnih dobrotelnih zavodov,
Andreju Kremžarju se podeli naslov in značaj
višjega upravitelja ter se uvrsti v III. plačilno sto-
pinjo III. razreda z letno plačo 1800 gld.

6. Deželnemu nadinženirju Fran Witschlu po-
deli se naslov in značaj deželnega stavbnega svet-
nika, deželnemu inženirju Antonu Klinarju pa
naslov in značaj deželnega nadinženirja. Poslednji
se hkrati uvrsti v II. plačilno stopinjo III. razreda.

7. Koncipist Fran Uršič se s svojimi prejemki
premesti iz V. v IV. plačilni razred na drugo
stopinjo.

8. Oficialu pri deželni bolnici Ferdinandu
Omejcu priznajo se prejemki IV. plačilnega raz-
reda I. plačilne stopnje.

9. Kancelijski oficial I. razreda Ivan Zupanc
premesti se iz V. v IV. plačilni razred na prvo
stopinjo z naslovom kancelijskega adjunkta.

10. Oficijal II. razreda pri deželnem knjigo-
vodstvu, Henrik Lindtner se kot oficial I. razreda
extra statum premesti v V. plačilni razred na
prvo stopinjo.

11. Glede uvrščenja deželnih uradnikov v po-
samezne plačilne razrede in o tem, kedaj je vzeti
oziroma zmanjšati petletnico po prejšnem zistemu
in osebne doklade, veljajo sicer dotični sklepi de-
želnega zbora v seji dne 17. februarja 1894. I.

12. Deželnemu odboru se nalaga, da presoja
vprašanje, ako naj ravnatelj prisilne delavnice
Vekoslav Poljanec in kontrolor Albin Peternel se
v prihodnje obdržita 2% oziroma 1½% nagrado
od dohodkov prisilne delavnice ali naj se odnosno
njuni prejemki drugače uredi in da v prihodnjem
zasedanju o tem poroča deželnemu zboru.

13. Stražnemu nadzorniku v prisilni delavnici
Franc Pavlovčič-u se podeli naslov in značaj ofi-
ciala IV. plačilnega razreda.

II. Drugim deželnim uradnikom, ki niso uvr-
ščeni v obstoječe plačilne razrede, se uravnajo
njih prejemki tako:

1. Primarjem medicinskega, kirurškega,
dermatološkega in okulističnega oddelka se zvi-
šajo plače od 1000 gld. na 1200 gld. in aktivi-
tetna doklada od 200 gld. na 250 gld. ter se jim
pusté dosedanje osebne doklade in tudi šest v
pokojnino všteti petletnic po 100 gld.

Primariju na okulističnem oddelku se dovo-
ljuje osebna doklada letnih 400 gld., primariju na
medicinskem oddelku, ki je ob enem tudi primarij
blaznice na Studencu, se zviša dosedanja osebna
doklada od 200 gld. na 400 gld. na leto.

Primariju na ginekološkem oddelku, ki je
nastavljen provizorično, se dovoljuje nagrada v
znesku 400 gld. na leto.

2. Bolniški babici Josipini Knific se zviša
plača na 400 gld. na leto z dvema petletnicama
po 50 gld., vratarju pri deželni bolnici, kateri je
nameščen provizorično, pa po mesečnih 36 gld.

3. Provizorični mašinist v deželni bolnici Dra-
gotin Verbiš se imenuje za definitivnega z dose-
danji prejemki.

III. Provizoričnemu kustosu deželnega muzeja
profesorju Müllnerju se dosedanja opravištnina let-
nih 800 gld. zviša na 1000 gld., slugi Mat. Kobalu
pa dosedanja plača letnih 300 gld. na 400 gld.
proti temu, da se mu hkrati odtegne osebna do-
klada letnih 60 gld.

IV. Deželnim slugam se zviša plača od 360
na 450 gld. in aktivitetne doklade od 48 gld. na
60 gld.; petletnice ostanejo dosedanje. Sluge
imajo pravico do obleke, katero naj nosijo v
službi.

Vratarju v deželni hiši se zviša plača od 30
na 36 gld. na mesec.

V. Paznikom v prisilni delavnici se plače
tako-le zvišajo, in sicer: Prvemu nadpazniku od
600 gld. na 650 gld., drugemu nadpazniku od
500 gld. na 550 gld.; paznikom I. razreda 1. ka-
tegorije od 450 gld. na 500 gld., paznikom I. raz-
reda 2. kateg. od 420 gld. na 450 gld., paznikom
I. razreda 3. kateg. od 390 gld. na 420 gld., pazni-
kom II. razreda 1. kateg. od 360 gld. na 390 gld.,
paznikom II. razreda 2. kateg. od 330 gld. na
360 gld. in provizoričnim paznikom od 300 gld.
na 330 gld.

VI. Učiteljem v šoli na Grmu se plače tako-
le zvišajo, in sicer: za vodjo: 1400 gld., 1500 gld.
in 1600 gld.; za pristava: 1100 gld., 1200 gld. in
1300 gld.; za tretjega učitelja: 800 gld., 850 gld.
in 900 gld.

Vodja obdrži tudi dosedanje osebno doklado
v znesku 200 gld., ker se mu svoječasnno ni do-
volila pod pogojem, da bo odpadla, kadar se mu
plača zviša.

Dalje se zviša letna mezda upravnika od
380 gld. na 450 gld. vrtnarja od 360 gld. na
400 gld., sadjarja od 360 gld. na 400 gld. in hiš-
nika od 144 na 200 gld.

O gospodarskem združništvu.

(Govoril posl. Povše v seji dež. zbora dne 16. t. m.)

G. poročevalec nam je podal tri glavne pred-
loge v zadevi, važni za naš narodnogospodarski
razvoj.

Priznavam z zadovoljstvom, da je g. poroče-
valec stvarno upošteval velik pomen kmetijskega
zadružništva ter izjavil v prvem predlogu, da so
dobro osnovane in umno upravljane zadruge za
kmečko ljudstvo povsem primerne ustanove in je
le želeli, da se v prid kmečkemu stanu pravilno
razvijejo, ker morejo zdatno pripomoči k gospo-
darskemu zboljšanju kmečkega stanu.

Ni ga skoro stanu, ki bi se ne združeval v
varstvo stanovskih interesov; obrtni in trgovski
stan sta organizovana, istotako uradniki, odvetniki,
zdravniki itd. le kmetovalec je doslej ostal brez
organizacije. Sila uči moliti, je star naroden pre-
govor in zavest osamljenosti in slabosti v težav-
nem boju za obstanek sili posameznika, da išče
pomoči v združenju z istimi, ki so mu najbližji.
Odkar je svetovna konkurenca zadala kmetijstvu
hud udarec, da ječi pod to težo, da cene za po-
ljedelske pridelke ne povračajo več troškov za
pridelovanje, tako, da osobito večje kmetije od
leta do leta bolj propadajo, vidimo, da se kmeto-
valci brez razločka, ali veliki ali mali posestniki,
smatrajo hudo prizadete ter da vsi strme po re-
šitvi iz tega položaja. Mi vidimo, kako se zdru-
žujejo kmetovalci ne le v naši državi, ampak tudi
v drugih državah in modre vlade posegajo vmes,
da navajajo združenje na pravilna tla. Tudi v naši
državi vidimo ta nagon k združevanju ter tudi v
naši deželi opazujemo, kako se naši kmetovalci
družijo v dosego svojih potrebščin. In prav v tem
pojavi stanovske zadružniške misli tiči zdravo
jedro celega gibanja, pravi etiški namen, in tega
treba gojiti in utrjevati, potem bo celo to gibanje

pravi blagoslov za našo domovino in njega prebivalce.

Cesarske vlade in deželnih avtonomnih zastopov najlepša naloga pa je, da take pojave v ljudstvu po združenju pravočasno in jasno opazijo ter stvarno brez ozolovljenosti presojajo in skušajo pospeševati razvoj. Cesarska vlada je to tudi že storila s tem, da je opetovano predložila državnemu zboru zakonski načrt za stanovsko kmečko organizacijo. Žal da nesrečni parlamentarni odnosi niso doslej omogočili, da bi ta za kmečki stan prevažni zakon bil uveljavljen. Po njem bi se zakonitim potom vsi kmečki davkoplačevalci združevali v zadruga ter bi imeli zakonito zajamčen svoj delokrog pri nakupovanju za kmečko gospodarstvo potrebnih stvari ter pri prodajanju svojih pridelkov, kakor tudi v upravičenosti svojega lastnega stanovskega zastopa.

Prosto združništvo ima svoj pomen, toda nihče mi ne more ugovarjati, da je zakonito organizovana zadruga vseh kmetovalcev vendar najmočnejša vez in jamstvo vsestranskega uspeha, ker vsa moč je tu združena v obrambo stanovskih interesov ter razpolaga tudi z zdatnimi sredstvi.

Smelo tudi trdim, da zakonito za vse kmetovalce obvezna zadruga le more zagotavljati, da se ne porajajo nepovoljni uspehi. Zato gojim iskreno željo, da se ta zakonska uravnava kmečkega združništva prav kmalu uveljavi ter omogoči vsestranska stanovska organizacija kmečkega stanu.

Poljedelsko ministerstvo je avstrijskemu poljedelskemu svetu predložilo vprašanje, kako sodi o tem zakonu, in kakor je razvidno iz referata dotičnega odseka, bo avstrijski svet toplo priporočal to zakonito uravnava kmečkega združništva.

V tretjem predlogu priporoča gosp. referent, da dež. odbor nadaljuje poizvedbe o kmečkem združništvu na Kranjskem, ter da o teh poizvedbah kakor tudi o sredstvih za odstranitev pomankljivosti poročaj in stavi svoje nasvete, ter poudarja, v koliko bi bilo nadzorovati in finančno podpirati te zadruga; ob enem pa naj dež. odbor med tem skuša s poukom in pospešitvijo vplivati na ta razvoj.

Tudi temu predlogu moramo pritrjevati. Ne tako drugemu predlogu, ki na podlagi v vsej naglici zbranih podatkov izreka sodbo oziroma obsodbo o dosedanjem razvoju teh zadrug, katere se baje le preveč pečajo s trgovino z nakupom kolonialnega blaga, živil, in tudi manufakturnega blaga, ter celo z vino in žganjetočem.

Gospôda moja! Dosedanje poizvedbe niso tako utemeljene, da bi se smela izreči obsodba; audiat et altera pars! Treba je dobiti natančnih podatkov, vsestranskih poizvedb in pojasnil, potem je šele mogoče izreči sodbo o stvari; vse to bo na svojem mestu v prihodnji seji, ko nam bo predložil po predlogu III. dež. odbor vse nabrane dokaze o sedanjem razvoju in delovanju zadrug.

Poročevalec pravi, da se večina zadrug bavi le s konsumom. Gospôda, to še ni nič pozitivnega, kajti če si smejo ustanavljati konsumna društva delavci, katerim se marsikje vendar še bolje godi, kakor pa malemu kmetu, če se nič ne oporeka uradnikom, če snujejo konsumna društva, in smelo trdim, da imajo manj povoda, kakor pa kmetje, ker v glavnem mestu je kolonialno blago navadno bolj po ceni, kakor na deželi, potem kot trezno misleči in nepristransko sodeči ne smemo in tudi ne moremo ravno kmetom kratiti pravice do tega, da si skušajo najpotrebnejša živila ceneje dobiti.

Iz doslej nabranih poročil je splošno posneti, da se je po teh zadrugah znižala cena živilom za 10 in več odstotkov — in to ni tako mal uspeh.

Pač pa ni odobravati, da so se zadruga lotile točenja žganja in tudi vina na drobno — žganje bodi izključeno; vino pa naj se le v večji meri n. pr. vedro ali pol vedra oddaja, kar je povsem upravičeno, ker pri današnjih odnošajih ni dobiti delavcev, če se jim vsaj za čas težkih del, košnje, mlačve itd. ne daje vina. Tudi v zaprti steklenici dajati zadrugi vinu na dom, je smatrati upravičeno in koristno.

Gospôda moja, naj skrbé gostilničarji za pošteno vino po primerni ceni, naj trgovci prodajajo blago po primernih cenah, potem se ne bodo

množila konsumna društva, katera se porajajo le v obrambo proti presilnim cenam, kakor so Raiffeisenove in druge posojilnice pripomogle, da se je obrestna mera tako zdatno znižala in odpravilo oderuštvo.

Poročevalec navaja tudi zlorabo, da zadruga prodajajo blago tudi nezadružnikom, ki z izposojeno zadrugo knjižico kupujejo blago. To ni pravilno in je celo protizakonito, pa tudi neverjetno, da bi se to pogostoma godilo; dejanskih dokazov nimamo sedaj, zato tudi ne gre o tem soditi. Istotako nimamo jasnih dokazov, da se kredit, ki gre posameznim zadrugi, prekoračuje čez mero. Tudi o tem je treba poizvedb, predno se more izreči sodba.

Gospôda moja, skušajmo, da odpravimo pomankljivosti, kjer so, to pa s tem, da po vzgledu poljedelskega ministerstva podpiramo tudi od strani dežele celo to akcijo, bodisi direktno, da dežela dá na razpolago zadrugam strokovno pomoč, bodisi indirektno, da podpiramo zadruga s sredstvi, da bodo zmožne pravilno rešiti svojo nalogo, ki pa bodi, če ima sodelovati deželna pomoč, posvečena zboljšanju kmečkega gospodarstva, katero potrebuje širnega delovanja tako v nakupu potrebin, kakor v prodaji pridelkov. — Prekupčija jemlje pogostoma prevelik delež in prav raditega je združništvo umestno in koristno, ker velik del koristi, ki jo jemlje prekupčija, ostane onim, ki prideljujejo. Gospôda, kako drago se prodaja n. pr. sadje na trgu, in človek bi sodil, no, to so si pa opomogli kmetovalci, če pa ga vprašaš, začudil se boš, kaka razlika je med ceno, ki jo je kmet dobil, in ono, za katero prekupec prodaja.

Ne bom govoril nadalje, vsaj predlog odsekov sam veli, da naj se ta zadeva skrbno nadalje preiskuje in bo v prih. zasedanju mogoče o tem temeljiteje razpravljati.

Sklepam pa z željo, da bodi vsa zadeva priporočena v resni nepristranski studij, kakoršnega zasluži po svoji veliki važnosti in narodno-gospodarski koristi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. maja.

Oporočja na delu. Šele sedaj ob zadnji uri so se jeli nekoliko gibati levičarski kolovodje ter skrbeti za to, da se vendar enkrat uresniči že davno prorokovani program zjedinjene opozicije v državnem zboru. Ako bi sodili po pripravih, o katerih se je seveda le govorilo in pisalo, bi morali sklepati, da pride o Binkoštih nekaj na svetlo, česar še ni videl omikani svet. Toda tolažimo se lahko z dejstvom, da se je le samo govorilo, o resnem delu pa še ni bilo ne duha ne sluha. — Šele sedaj, ko toče v grlo voda nemškimi opozicionalcem, ko je pred durmi posvetovanje izvrševalnega odbora desnice, ki bo rekel najbrže odločivno besedo, šele sedaj torej so se jeli gibati levičarji in krpati svoj program. Pododsek nemških zaupnikov je včeraj dovršil svoje delo in danes se že snidejo zaupniki sami, da pretehtajo in preštudirajo načrt, ki ga je sestavil pododsek. Za jutrišnji dan je napovedana seja posamnih opozicionalnih klubov in je že za to poskrbljeno, da pride na Dunaj čim največ klubovih članov. V soboto in nedeljo pa objavijo njih glasila uspeh dolgotrajnega truda in — Avstrija bo rešena, ako le desnica pritrdi temu programu avstrijskega vsemestva. Toda možje na desnici, oziroma njih zaupniki si bodo resno premislili, predno bodo odobrili načrt, ki ga je narekovala brezmejna nemška strast in iz katerega veje odkrito sovraštvo nasproti vsemu, kar ni nemškega. Levičarji se bodo morali že zadovoljiti s tem, da poreko desniški zastopniki: Non possumus.

„Los von Rom“ agitacija se je dosedaj kaj slabo obnesla. To razvidimo iz statističnega izkaza, ki ga razpošilja Schönerer svojim vernim in v katerem so zaznamovani uspehi v prvem četrtletju. Do števila 10.000 manjka še zelo mnogo, kajti dosedaj se jih je oglasilo le nekaj nad 2000 odpadnikov. Največ jih je seveda na Dunaju, potem pa pridejo takoj na vrsto pristna Schönererjanska gnezda na Češkem, Moravskem in Štajerskem. Zanimivo je tudi, da so zaznamovani v tem izkazu tudi odpadki v Draždanah, Monakovem,

Hanovru in drugih mestih v rajhu. Vkljub temu pa mora Wolfov organ z obžalovanjem izjavljati, da se ni moglo čakati prvotno določenega števila. Stvar, kakor se vidi, ne vleče in že sedaj znatno pojema prvotno naidušenje.

Prvi mirovni konferenci bo imela vsaka država, bodisi velesila ali ne, le en glas in bo toraj skupno le 25 glasov in še to le za slučaj, da se Bolgarijo smatra za samostojno državo, proti čemur pa odločno ugovarja Turčija, ki je sedaj že toliko dosegla, da se je popravil prvotni zaznamek in se je Bolgarija uvrstila za Turčijo. Predlog glede glasovanja, ki ga bodo stavili še le v drugi seji, je zelo nesrečen z ozirom na ugoden uspeh, ker imajo na konferenci največ zastopnikov carjevi ideji prijazne države. V prvi seji se bo izvolil samo predsednik in pa odposlala udanostna brzojavka ruskemu carju.

V Franciji delajo te dni velike priprave za vsprejem Marchanda in njegove ekspedicije, ki se vrača iz osrednje Afrike. Danes ali jutri dospe Marchand v Djibuti, kjer se vkrcja na francosko ladijo »d'Assas« in poda v Toulon. Vlada bo izročila vdeležnikom svetinje z napisom: »Od Atlantskega Oceana do Rdečega morja«. Ekspedicija, ki je za ravno označeno pot porabila natančno tri leta, je imela sicer važno nalogo, namreč osvojitev Fašode, a je ni mogla izvršiti, ker so ji preprečili pot Angleži in Egipčani. Dovolili so ji sicer časten izhod in jo tudi pozdravljali, menda zato, ker se niso hoteli preveč zameriti Francozom, najbolj pa seveda zaraditega, ker jim ni nič škodovala. Vsekako pa zaslužijo člani ekspedicije časten vsprejem, ker so dovolj trpeli na svojem dolgotrajnem potovanju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. maja.

(Parlamentarne konference.) Poročali smo že, da se snide dne 25. t. m. na Dunaju izvršilni odbor desnice k posvetu o političnem položaju. V to svrhu pa je potrebno, da izvedo posamni zastopniki državnozborskih desniških skupin mnenje klubovik članov. Poslanec vodja Povše kot sedanjí načelnik krščansko-slovanske narodne zveze je zaraditega sklical vse državne poslance s Kranjskega, Koroškega, Štajerskega, Primorskega k skupnemu posvetovanju, ki se vrši v torek dne 23. t. m. ob 1/2 6. uri v Ljubljani in na katerem se določi smer, ki naj jo zastopa na Dunaju zastopnik naše zveze.

(Šmarnične propovedi v stolnici ljubljanski.) Stolna cerkev ljubljanska, dasi zelo prostorna, je letos premajhna, da bi spravila pod svojo streho poslušalce, ki trumoma prihajajo dan za dnevom poslušat izredno zanimive, duhovite in ob enem popularne govore slovedega jezuita P. Abel-na. Zanimanje za večerne govore P. Abel-na je veliko po vsej Ljubljani, vzlasti mej inteligenco, in opaziti je veliko gospodov, katerih sicer ni videti v cerkvi. — Zato je smešno, ako se v včerajšnjem »Narodu« nekdo jezi proti nemškimi šmarničnim govorom v stolnici, češ v stolnici ljubljanski se šopiri nemštvo ter kaže prvenstvo pred domačo govorico, »kakor da bi ne bilo nemštva dovolj po vseh ulicah, še v cerkvi zbira ves slovenski svet... to žali moje domoljubno srce.« — Tako »Narod«. Oj ti ubogo domoljubno srce »Narodovo«! Kadar se pa tisočaki dovoljujejo za nemško gledišče v Ljubljani, takrat pa pri »Narodu« to »domoljubno« srce izgine kakor kafa. Sploh pa je od nekdaj že v navadi, da se v stolnici obhajajo slovenske in nemške šmarnice, torej o kakem prvenstvu nemščine v stolnici ni govoriti. »Narodovo« »domoljubno srce« naj se potrudi zjutraj v stolnico, kjer bo videlo tudi polno cerkev pri slovenskih šmarnicah. — Izobraženi Ljubljančani pa so hvaležni, da se je sploh posrečilo dobiti P. Abelna letos za šmarnične govore in le žele, da dolgo ostane mej njimi.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Zanimanje za to slavnost je od dne do dne večje. Naši vrli Gorenjci z Bleda in iz Železnikov pridejo v narodnih nošah. Tudi med ljubljanskimi delavkami je živahno gibanje, da nastopijo na delavskem prazniku v lepih narodnih nošah. Želeti bi bilo, da bi se tudi od drugih strani udeležili tisti,

katerim je to mogoče, v narodnih nošah, in bi tako ta dan bil tudi v tem oziru pravi narodni praznik!

(Osebnosti.) Č. g. Josip Vole, kapelan v Ribnici, gre za župnega upravitelja na novo ustanovljeno župnijo Velike Poljane pri Ribnici. — Trgovinsko ministerstvo je imenovalo pravnika Vilj. Dolenc v Ljubljani za poštnega konceptnega praktika v Trstu. — Predsednik deželne sodišča v Celovcu dr. Perko je upokojen in mu je tem povodom podeljeno plemstvo.

(Pozdrav Slovincem.) Zadnja »Vrhbosna«, glasilo vrhbosanskega kapitola, piše z ozirom na sklep kranjskega deželnega zbora glede uvedbe hrvaškega jezika na realni nastopno: Dva naroda, ki bivata že več vekov drug poleg drugega in ki imata enako usodo in enake težnje, začela sta se nedavno objemati kot rodna brata. Slavlje na Sušaku je zato najlepši dokaz. A neki dan je sklenil deželni zbor kranjski, da se v slovenske realke uvede i hrvaški jezik med obvezne učne predmete. Vkljub tujemu nasprotstvu toraj ne bodeta ločili bratov reki Sotla in Kolpa. Kri ni voda, osobito ne ona kri, ki je enkrat tekla v boju proti tujemu sovragu. Povodom tega znamenitega sklepa kranjskega deželnega zbora je odposlal kapitol vrhbosanski, želeč iz dna svoje duše, da se ne porušijo oni po hrvaškem pesniku Vrazu poudarjeni in za današnje čase toli potrebni idealni »dušodružni mosti za dve bratske grane, da u bratskoj slozi prava si obrane«, na predsedstvo zbora v Ljubljani, nasledno brzojavko: »Divno! Zaključkom Vašim potresli ste dušom našom. Složnih nam srdaca sveti vez u Bogu se našao i širom hrvatske domovine odjeknuo! A što spojila i veže vječna pravda, i što miluje te goji vječna ljubav, ni silnik ni pakao ne će razdvojiti. U toj slozi Bog nas uzdržao, a mi za nji i u vatru i u boj! To Vam poručuje razdragan Vaš viek Vam odani kaptol vrhbosanski«.

(Kmetiški svet) je sklical poljedelski minister k posvetovanju na Dunaj na dan 29. maja. Pododseki tega sveta bodo zborovali že 27. t. mes. Posvetovanja se udeleži za Kranjsko delegat vodja Povše.

(Pogreb upokojenega deželnega šolskega nadzornika Smoleja) je bil včeraj popoldne zelo veličasten. Udeležili so se ga vsi državni učni zavodi z ravnatelji in profesorji, nadalje deželni predsednik Hein, dež. šolski nadzornik Šuman, župan in zastopniki raznih uradov.

(Zveze.) Iz Trsta pišejo: Čudno se mora zdeti človeku, ki opazuje primorske politične razmere, kako včasih kar z nevihto pride nekaj nad nas Slovence, ko se tega ali onega najmanje nismo nadejali. Tako so v zadnjem času prišli kar trije viharji skupaj. Najprej se je dovolila za hrvatsko mesto Pazin italijanska gimnazija, dočim se o hrvatski ne sliši več glasu; skoro istočasno so dobile pravico javnosti potujočevalne »Leginee« šole v Sv. Križu in Devinu. Kmalu potem je prišel odgovor z namestništva v Trstu na rekurz slovenskih starišev zaradi slovenske šole v mestu, odgovor, da Slovenci v Trstu ne potrebujejo šole, ker jih imajo dovolj v — okolici. Za tem je pa zopet prišel odgovor goriških Lahonov na slovenske zahteve kot pogoje za sodelovanje v deželni zbornici, — vse to je tako sumljivo nakupičeno, da se mora lotiti človeka misel, da mora biti vse to v neki tajni zvezi z osebo, ki je odločilna v teh stvareh in to je — tržaški namestnik grof Goëss. O tem gospodu je prišlo v zadnjem času v javnost dokaj čudnih glasov. Nekateri pravijo, da je ekselencia osebnost sovražen Slovanom in da je bil Rinaldini v tem sovraštvu proti njemu pravcati angelj, drugi zopet menijo, da ruje po namestništvu palači — katero bodo vendar podrli — še vedno Rinaldinijev duh in da igra ex-namestnik ulogo političnega šepetalca pri sedanjem namestniku — toraj zveze! Nadalje je pa tudi čuti, da so se primorski Slovenci v neki zadevi baje osebno zamerili grofu Goëssu in da so udarci, ki smo jih prejeli v zadnjem času, čini osebnega maščevanja namestnikovega. Koliko je na vsem resnice, se ne ve, res je le, da ti udarci v obraz naši pravici niso bili pojavi namestnikove ljubezni do nas Slovencev. Nam primorskim Slovanom je le eno jasno: da nam je pričakovati skrajnega, a da se nas tudi hoče pritirati do skrajnega. Mogoče v tem »skrajnem« pokazemo tudi svojo »skrajno« politično zmožnost.

Le bližnji dnovi bodo govorili, kaj se ima storiti v našem taboru — ker mera je polna!

(Pripravljalni odbor umetniškega društva) uljudno vabi gospode umetnike: slikarje, slikarice in arhitekta k občnemu zboru, kateri se vrši na binkoštno nedeljo dopoldne ob 10. uri v »Narodnem domu«.

(Češki gostje v Ljubljani.) Za bivanje izletnikov »kluba čeških turistov« v Ljubljani je uredilo Slov. plan. društvo že vse potrebno. Čehi bodo prenočevali v hotelih, obed in večerjo pa pripravili restavrater gosp. Tosti v prostorih Nar. doma. Za večer binkoštno nedelje je določen Čehom v čast komerz v čitalniški dvorani »Narodnega doma«, pri katerem sodelujejo pevsko društvo »Ljubljana«, kvartet »Ilirija«, tamburaško društvo »Zvezda« in vojaška godba pešpolka št. 27. Posebne priprave se vrše za izlet na Šmarno goro, kamor pojdejo »piparji«, oddelek čeških izletnikov v nedeljo popoldne. Čehi bivajo v Ljubljani le na binkoštno nedeljo popoldne in v torek dopoldne, ker so v ponedeljek ves dan v Postojni v oboški ozir. postojnski jami. Slovensko občinstvo izkaži se povsodi Čehom nasproti pristržno in to na vseh postajah, kamor pridejo izletniki. Velik sprejem bo na Ljubljanskem kolodvoru v nedeljo ob 1/4 1. uri.

(Blagoslovljenje šolske zastave.) Mestna nemška deška šola je imela danes ob 8. uri v križanski cerkvi lepo slavnost. Ta šola še ni imela svoje zastave, a omislila se je v trajen spomin slavne cesarjeve petdesetletnice. Danes jo je slovesno blagoslovil infulirani stolni dekan Andrej Zamejic. V lepem nagovoru je pojasnil pomen zastave, bodreč šolsko mladež k posnemaaju Device Marije in sv. Alojzija, k zvestobi do cerkve in vladarja. Po blagoslovu se je iz mladih grl nautušeno glasila cesarska pesem. Gospod prior B. Polak je tem povodom dal cerkev praznično ozaljšati. Delo je izbornostno uspelo. Veščaki so se jako laskavo izrazili o lepoti zastave, ki stane 241 gld., katere so darovali razni dobrotniki in šolski prijatelji. Glede na umetno veznino in na razmerno jako skromno ceno vsa pohvala domači tvrdki A. Hofbauer.

(»Slovenska Pisarna«.) Glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov, jelo je izhajati za sedaj po štirikrat na leto v Celju v Rotovski ulici. Stane 2 kroni na leto. List, katerega pozdravljamo kot delaven na polju organizacije našega ljudstva, bavi se bode izključno s položajem in razmerami odvetniških in notarskih uradnikov v pisarni in izven iste. Program svoj določa sledeče: 1. Organizacija odvetniških in notarskih uradnikov na narodni podlagi. 2. Delovanje na zakonodajno rešitev njih stanskih razmer, v prvi vrsti zavarovanje za starost in onemoglost. 3. Posredovanje med delodajalci in uradniki na skupno korist, zlasti z ozirom na službovanje ter v svrhu dosege prave narodne organizacije in zakonodajne rešitve iste. 4. Vzgoja in izobrazba uradnikov v pisarni in v tesnopisu. 5. Pospeševanje rešitve načela ravnopravnosti pri oblastvih in enakomernosti uradovanja v pisarni. Razpravljajoč ta program piše list: Tako daleč še nismo zašli, tako globoko moralno še nismo propadli, da bi se slepo in brezpogojno udali zapeljivim obljubam in hinavskim naukom krivih prerokov lažilberalstva. Mi nismo oni, kateri se dajo vsled pomanjkljivosti izobrazbe zapeljati od raznih koristolovcev, ki obljubljajo sicer delavcu-siromaku zlate čase, zasledujejo pa povsem druge smeri ter imajo namen sebe okoristiti na podlagi njegovih žuljev, podpirati židovstvo na podlagi njegove nezavednosti iz »viših« ozirov v dosego istega »visokih« ciljev in rušiti z njegovo fizično močjo stebre naravnega in pravičnega razvoja ravnopravnosti. Mi se dobro zavedamo svojih svetih dolžnosti nasproti Bogu, državi in človeški družbi. Organizacija bode obsegala v prvi vrsti sledeče točke: 1. Ureditve službenega razmerja med delodajalci in delavci. 2. Ureditve kvalifikacijskih razmer uradnikov, — sosebno z ozirom na uvrstitve istih v razrede. 3. Regulacija plač na podlagi, ad 2 navedeni. 4. Določitev službenih ur in časa ter odškodnine zaradi službe čez uro in čas. 5. Nedeljski počitek. 6. Dopust. 7. Ustanovitev razsodništva. 8. Odprava uradnikov. To so pravične in

utemeljene zahteve, katerim se nikakor ne da očitati pretiranost. Za sedaj omenjamo, da bi se n. pr. nedeljski mir pri nekoliko dobri volji od strani delodajalcev dosegel prav lahko.

(Stavljenje koz.) Vsak četrtek popoldne ob 2. uri se stavijo kozje v telovadnici ljudske šole na Cojzovem grabnu.

(Iz Šmartna pri Kranju) 16. maja 1899. Nekdaj tako sloveča božja pot na gori sv. Jošta pri Kranju je bila zadnji čas zapuščena. Odkar je umrl g. Fr. Tavčar, ni bilo tu stalno duhovnika, in se ve, tudi romarji so izostali; le turisti in izletniki so prihajali občudovat krasni razgled in lepo naravo. — Še le letos smo dobili stalnega duhovnika, za kar bodi najudanejša zahvala premil. g. knezoškofu. Imenovan je namreč kot ekspozit g. Franč. Finžgar, ki je minulo soboto nastopil novo službo. — Kako težko ga je ljudstvo pričakovalo, priča veličastni sprejem, ki so mu ga napravili. Okrog cerkve so postavili veliko visokih mlajev, in napravili lepe slavoloke. Cerkev je bila vsa ovenčana in zvonjenje ter mogočen strel je daleč na okrog oznanjal veselje št. Joštarijev. Upati je, da bodo zopet romarji v obilnejšem številu prihajali na lepo goro priporočat se velikemu čudodelniku sv. Joštu, in molit na sv. stopnjice. Služba božja je ob nedeljah in mej tednom navadno zjutraj ob 6. uri. Za prenočišče je preskrbljeno v prostorni romarski hiši, kjer je tudi nekaj sob za g. duhovnike pripravljenih. — Kako je bila ta romarska cerkev v minulem stoletju obiskana, pričajo stari zapisniki bratovščin, posebno zapisniki duhovnikov, ki so gori maševali. Zapisnik bratovščine sv. Jošta je debela knjiga, ki obsega tisoče in tisoče imen oseb iz raznih krajev. — Najbolj je slovela božja pot od leta 1730 do časov cesarja Jožefa. Bilo je v tem času navadno po več duhovnikov gori, tako leta 1735 direktor, zakristan in 3 pomočniki. Sv. maš je bilo branih na leto po 2000 in več, n. pr. leta 1738 2671. Obhajanih je bilo, kakor je razvidno iz zapisnikov, navadno več kot 30.000 na leto, nekaj let celo nad 50.000. Ljubljanski škofje so radi obiskovali to svetišče. Tako je škof Sigismund Felix de Schrottenbach prišel trikrat gori. L. 1735 je blagoslovil novi veliki altar ter je v slovesnem sprevedu prenesel kip sv. Jošta iz kapelice zunaj cerkve in ga postavil na vel. altar. L. 1741 je v spremstvu 20 duhovnikov posvetil prenovljeno cerkev. Ta škof je tudi, kakor berem v zapisniku, z velikim trudom izprosil v Rimu popolne odpustke, katere morejo romarji vsak dan dobiti. Slovesno je razglasil odpustke leta 1736 Ahacij Stržinar, vodja romarske cerkve sv. Frančiška Xav. v Straži na Štajerskem. — Tudi nasledniku Felixa Schrottenbacha, škofu Amadeju baronu Attemsju je bila božja pot na sv. Joštu zelo priljubljena. Že prvo leto, ko je postal škof, je prišel na sv. Jošt. L. 1752, 30 aprila, je pa slovesno blagoslovil svete stopnjice, katere je postavil vodja svetišča, Simon Watschaunigg. Ta dan je bilo birmanih pri sv. Joštu 1275 oseb, in 29 duhovnikov je opravilo tu sv. mašo. Lahko si mislimo, kako življenje je moralo biti v tistih časih na tem hribu, kolike množice romarjev so dan na dan prihajale in odhajale. — Za časa cesarja Jožefa je jela božja pot pešati. In ni čudno. V Šmartnu je bil župnik Janez Bapt. Rode, in na sv. Joštu vodja Orešič, oba huda Jožefinca. Ljudstvo jih ima še sedaj v — slabem — spominu. Rode je del podreti cerkev na Šmarjetni Gori, in tudi na sv. Joštu bi bil rad isto storil, pa vlada mu vendar v to ni privolila. Postal je pozneje kanonik v Ljubljani in ljudstvo še sedaj pripoveduje, da so ga »živega črvi jedli«.

(Iz Ržiš nad Zagorjem.) [Knez in škof naš častni občan.] Odkar smo pri občinskih volitvah potolkli socialne demokrate in sede v našem občinskem odboru samo zavedni katoliški možje, se je pri nas precej na bolje obrnilo, ker vrnil se je ljubi mir v občino. — Ko je bil ob priliki sv. misijona presvetli g. knez in škof v Zagorju, v katero faro spada velik del naše občine, poklonil se mu je tudi župan Klobučič in odborniki, ki so izrazili prevzvišenemu svojo udanost in zvestobo. Zelo smo bili srečni in veseli, ko smo osebno spoznali njegovo ljubeznost, prijaznost in skrb za naš dušni in telesni blagor. Bili smo ogorčeni in užaljeni nad surovimi napadi na Presvetlega od strani »Slov. Naroda« in »Rodoljuba«. Naš občinski zastop je pa v odgovor na te napade

presvetlega g. kneza in škofa izvolil za častnega občana, da mu s tem še bolj izrazi svojo neomejeno udanost in zvestobo, da pokaže, da naš višji pastir ni sam v boju, katerega so mu napovedali liberalci. S tem korakom so naši zastopniki Presvetlemu tudi hoteli dati zadoščenje za razžalenje, katero so mu povzročili večinoma v naši občini bivajoči brezverni socialni demokratje, ki so ob priliki veličastne procesije ob sklepu sv. misijona v Zagorju, katero je presvetli sam vodil, aramotili procesijo in presveto Rešnje Telo. Naj pa naši mokračji še trdijo, kako dobri kristjani da so, oziroma da jim je vera privatna stvar, za katero se ne menijo. Hvala Bogu, da ni veliko taci! Brezbožnežem pa zaslužena kazen gotovo ne odide. Ko so se 1. maja odpravljali na slovesen spreved, s katerim so baje rešili vse socialno vprašanje, so se spodbujali: »Le pojmo na sv. misijon!« Kdor ima le še količkaj vesti in razuma, se mora s studom obrniti od brezverne soc. demokracije, ki je vsega tega kriva. V našem občinskem odboru, ki je imel postati prvi soc. demokratični na Slovenskem, jej je odklenkalo. Zmaga je prinesla sploh novo življenje in veselo organizatorično gibanje med nas. Začela je delovati »mlekarska zadruga«. »Rodoljub« se tudi norčuje, da je »gotov načrt za novo posojilnico in konsumno društvo«. Res! Začeli smo tudi mi to potrebo vedno bolj in bolj spoznavati, in nemara se bo v svojem času jezil, ko bo videl, da je poleg sedanje strankarske zagorske posojilnice mogoča Raiffeisnova, ki prav vrlo lahko podpira — kmečko in delavsko organizacijo. Kakor pa nas ne moti norčevanje, tako se ne bomo mečili za zabavljanje in jezico.

(Samomer.) Včeraj zjutraj se je ustrelil v Čišnovarjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah 22 letni diurnist I. Prosenc, rodom Ljubljandčan. Dobili so ga mrtvega šele pozno dopoldne, ker nihče ni čul strela. Vzrok samomoru je baje okolnost, da je sodišče uvedlo proti njemu neko preiskavo zaradi tatvine. Na mizi so našli pismo, naslovljeno na mater, v katerem jo prosi odpuščenja.

(Iz Kandije pri Novem Mestu) poročajo, da sta se v ponedeljek popoldne sprla zakonska Hudaklen iz Dobravice ter da je mož pred Kondovo gostilno s samokresom pretel svoji ženi. Pravčasno pozvani čuvaj je zabranil večjo nesrečo in vzel Hudaklenu nevarno orožje.

(Obesili) bodo jutri zjutraj v Novem Mestu, kakor se nam brzojavno poroča, cigana Simona Helda.

(V Zgornjem Bitniju) pri Kranju je v nedeljo 14. t. m. zvečer orožnik ustrelil 29letnega oženjenega železniškega delavca Janeza Ziherla. Ko je prvi na svojem službenem potu šel skozi vas, ga je napadlo več fantov s kamenjem. Ker se na opomin niso hoteli umakniti, in tudi na prvi strel niso odnehali, je ustrelil drugič, in je omenjenega delavca, ki je, ne ve se kako, zašel med razgrajče, zadel v čelo, da je v dveh urah umrl.

(Italijanska »Ginastica«) v Trstu je doživela, kar se spominjamo, zdaj prvi ukor od strani vlade. Minole nedelje je ta iredentovska izzivalka hotela prirediti hrupen izlet z godbo v bližnjo okolico k »Lovcu«. Policija je ta izlet prepovedala z ozirom na § 7. združnega zakona, da se ne sme prirediti korporativnih shodov za dobe zasedanja državnega ali deželni zborov v mestu ali okrožju zborovanja v oddalji 5 milj.

(Poskus in protiposkus.) Pred kratkim sta se pripeljala v Prago trgovca Nemca iz Bratislave. Pri svojem znancu trgovcu Čehu sta se nastanila. Zvečer bi bila rada pokušat plzensko pivo, a bala sta se insultov. Čeh ju zagotovi, da se jima ne bo nič hudega zgodilo, če prav ne znata češko. Pelje jih k »Ježišku«. Po nemško si naročita jedilni listek, pivo in smodke. Natakariji prineso zahtevano — nihče se nad nemškim govorjenjem v češkem lokalu ne spodtika. Prijatelj ju pelje k »Flekmu«, kjer se isto ponavlja brez vsake neprijetnosti. »Sedaj pa poskusimo drugače. Pojdimo v nemško kazino«, reče Čeh. »kjer si naročim pivo po češko. Takoj bota videla, kaj se bo zgodilo.« Rečeno, storjeno. Takoj se je pokazal učinek češkega govorjenja: vse se je v našo trojico zagnalo in vèn vrglo! Sedaj imata nemška trgovca drugo mnenje o Pragi.

(Katoliški misijoni.) Konstantin pl. Rengarten, nemški protestant, ki je prepotoval skoraj celi svet, govoril je pred kratkim v Stuttgartu o misijonih v Perziji. Protestantovski misijonarji nič ne delajo, pa dobro živijo. Amerikanska družba jim daje podpore na leto 1,350.000 funtov šterlingov, to je 5,750.000 dolarjev. Čisto drugače se vedejo katoliški misijonarji, pri katerih se more govoriti o vsem, le o blagostanju ne. Njih poštvovalnost, preprostost, skromnost in delavnost sem spoznaval na vseh svojih potovanjih. Isto so mi potrjevali tudi evropski konzuli in odposlanci. Pristaviti moram odkritosrčno pomilovanje morda neprijetno protestantovskim poslušalcem: Škoda, da je katoliških misijonarjev premalo!

Društva.

(Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani) je imelo v nedeljo dopoldne v mestni dvorani letošnjo redno glavno skupščino, katere se je udeležilo okoli petdeset članov. Ravnatelj društva gosp. Emerih Mayer otvoril je zborovanje s kratkim ogovorom, potem pa je njegov namestnik g. Treun, ki posluje ob enem tudi kot blagajnik in poslovodja, poročal o poslovanju in stanju društva za l. 1898. Izrednih podpor prejelo je društvo v pretečenem letu v znesku 3800 gold., in sicer: volilo ces. svet. Thomana 2000 gold., volilo gospodične P. Hočvar 300 gld., prispevek kranjske hranilnice 300 gld. in čisti dobiček trgovskega plesa 1200 gld. V zmislu društvenih pravil dobila je polovico teh izrednih podpor bolniška blagajna, polovico pa podporni zaklad. Koncem lanskega leta imelo je društvo 596 članov in sicer 6 častnih, 35 podpornih, 540 pravih in 15 vajencev. Število članov se je lani za 7 pomnožilo. Obolelo je leta 1898 189 članov. Troški bolniške blagajne znašali so 9506 gld. 23 kr., redni dohodki pa le 6891 gld. 80 kr. Primanjkljaj moral se je pokriti iz rezervnega zaklada. Podpor podelilo se je lani v skupnem znesku 1530 gold. Društveno premoženje znašalo je koncem lanskega leta 109.763 gld. 81 kr. in se je v podpornem oddelku pomnožilo za 3991 gld. 41 kr., pri bolniški blagajni pa zmanjšalo za 714 gld. 43 kr. Občni zbor vzel je poročilo brez ugovora na znanje ter po predlogu revizijskega odseka ravnateljstvu podelil absolutorij. Za tekoče leto dovolil je občni zbor naslednje podpore: 2 članovama po 25 gold. mesečno, 3 po 20 gold., 1 po 15 gold. in 2 po 10 gld. vsak mesec. Namesto pokojnega Skaberneta bil je v ravnateljstvo izvoljen g. Ivan Samec, poslovodja tvrdke V. Petričič. V revizijski odbor bili so per acclamationem izvoljeni gg. Alojzij Jenič, Alfred Ledenik in Urban Zupanec. Ko je občni zbor še izrekel ravnateljstvu zahvalo za uspešno in vestno delovanje, zaključil je ravnatelj občni zbor.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslala načelnica ženskega odbora — delujočega pri veselici »Sumadije« — 1200 kron, ki naj je družba porabi za šolo pri sv. Ruprtu v Velikovecu ali za kako drugo svojo koroško šolsko zadevo. Presečeni ob toliki poštvovalnosti češkega rodu napram nam Slovencem navajamo ginljive besede pošiljateljice Gabrijele Preissove, ki so: »Akademiji namen je bil srcem čeških žena tako blizu, kakor da bi to bilo naši lastni deci, našim bratom in sestram v prospěh«

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradeo, 18. maja. (Deželni zbor.) Pričetkom razprave o deželnem proračunu so slovenski poslanci ostavili zbornico. Poslanec in glavarjev namestnik dr. Serbec je izjavil, da se Slovenci ne udeležijo razprave, ker je v proračun vstavljenih 20.000 gld. za nemško gimnazijo v Celju, za nemški »Schulverein« in »Südmarko«.

Gradeo, 18. maja. Po dovršeni hišni preiskavi so prijeli danes avskultanta Fraissa, ker je na sumu, da je razširjal prepovedane spise in se udeleževal tajnih sestankov.

Praga, 18. maja. V deželnem zboru je predlagal posl. Stiasny, naj se poslancem, ki se ne udeležujejo deželnozborskih sej, ne izplačujejo nikake dnevnine.

Budimpešta, 19. maja. V današnji seji poslanske zbornice se je izvolilo predsedstvo in razni odseki. Po Binkošti se prične razprava o nagodbenih predlogah.

Rim, 18. maja. Brzojavke iz Sassari javljajo, da je bilo v okrajih Nuore in Oziere povodom nekih nemirov in upora aretovanih 300 oseb, mej temi pet županov, trije občinski tajniki in več posestnikov. Tudi nekaj žensk so prijeli.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 308,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Pedavina 24. ura v mm
17	9 zvečer	737,8	15,8	sl. svzh.	jasno	
18	7 zjutraj 2. popol.	734,9 738,6	11,2 23,0	brezv. sr. vzh.	jasno «	0,0

Srednja včerajšnja temperatura 16,1°, normale: 14,3°.

Zahvala.

491 1—1

Mnogi, vsestranski nam v obilni meri izkazani priščni dokazi sočutja, iskreno sočustvovanje ob naši globoki žalosti, kakor tudi nad vse častno in mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu našega iskrenoljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, deda, tasta, strica in vsake, preblagorodnega gospoda

Jakoba Smolej-a

viteza reda železne krone III. vrste in c. kr. deželnega šolskega nadzornika v p.

nam naklada dolžnost, da izrazimo vsem, vsem svojo iskreno, najtoplejšo zahvalo iz člega srca.

V Ljubljani, dne 17. maja 1899.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

490 1—1

Povodom bolezni in smrti našega nepozabnega, iskrenoljubljenega soproga, ozir. očeta, tasta, strica in deda, gospoda

Ivana Dominik-a

okrožnega zdravnika

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ginjenim srcem najsrčneje zahvaljujemo vsem, ki so nam lajšali neizmerno žalost. Zlasti se zahvaljujemo prečast. g. Francišku Bonceljnu, župniku v Dražgošah, za prijazno obiskovanje in tolažbo ter večkratno previdenje s sv. zakramenti za umirajočega, za poštvovalno pomoč gg. zdravnikov, slav. prost. gasilnima društvoma v Železnikih in Skofji Loki za častno spremstvo, vsem darovalcem krasnih vencev, slavnemu občinstvu, vsem domačim in unanijim znancem in prijateljem za tako mnogobrojno vdeležbo pri pogrebu, in vsem onim, ki so nam na katerikoli način še izkazali svoje sočutje.

Železniki, dne 14. maja 1899.

Vdova Dominik in radbina L. Košmelj.

493 1—1

Klanjajoč se neskončni Previdnosti božji, javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je nenadoma umrla priščno ljubljena, dobra mati, oziroma sestra in teta, gospa

Ivana Štembov roj. Zupančič

hišna posestnica in gostilničarica

danes v sredo, dne 17. maja, zvečer ob 10. uri v 45. letu nje starosti

Truplo nepozabljive ranjice bode prenešeno v petek, dne 19. maja, iz hiše žalosti v Tomačevem pred cerkev sv. Petra v Ljubljani, odkoder bo šel spreved ob polu 6. uri popoldne na pokopališče k sv. Krištofu, kjer bodo položeni zemski ostanki v rodniško rakev.

Sv. maše za dušnice biale se bodo v mestni župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Tomačevo, dne 17. maja 1899.

Ignacij,

sin.

Milka in Minka,

hčeri

Največjo zalogo najrazličnejših razglednic

ima A. TURK, trgovina s pisalnimi in risalnimi potrebščinami v Ljubljani, na Dunajski cesti. — Razprodajalcem dá znaten popust. Vsprejema naročila v izvrševanje ličnih razglednic v raznih poljubnih bojah.

Himne

za procesije o presv. Rešnjem Telesu.

a) 1. O sacrum convivium. 2. Ego sum panis vivus 3. Adoro te. 4. O salutaris hostia. 5. Lauda Sion.

Za mešan zbor. Zložil Ign. Hladnik.

Op. 36.

476 3-2

== Cena 40 kr. ==

b) 1. Pangelinqua. 2. Sacris solemnis. 3. Verbum supernum. 4. Salutis humanae sator. 5. Aeternae rex altissimae.

Zložil Ign. Hladnik. Op. 24.

== Cena 30 kr. ==

Dobi se v Katol. Bukvarni, pri Schwentnerju v Ljubljani, in pri Krajcu v Novem Mestu.

Ležec parni stroj

s 15 HP v dobrem stanju, trdke »Erste Brünner Maschinenfabriks-Gesellschaft, se prodá radi razširjenja tovarne. Stroj se lahko pogleda v teku.

Alojzij Krenner,

Škofja Loka.

487 3-1

Luskinasto - oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, shrambe za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri trdku BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj.

228 4 11-3

Vabilo

na

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Žužemberku, registrovane zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bo vršil

dné 28. maja 1899 ob 4. uri popoldne

v stari šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1898.
3. Volitev načelstva.
4. Razni nasveti in predlogi.

Žužemberk, dné 14. maja 1899.

489 1-1

Načelstvo.

Matevž Oblak

== urar na Vrhniki ==

izdeluje vsakovrstne 484 3-1

ure za zvonike

iz kovanega železa, jekla in medenine (mesinga) po prav nizki ceni.

Prav sedaj ima na prodaj novo, prav fino izdelano uro za kak večji zvonik.

Naročila se sprejemajo vsak čas.

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se en-gros po originalnem ceniku pri

ANTONU DITRICH-u

glavnem zastopniku 378 10-9

Marije Terezije cesta šte. 2, Ljubljana.

Razglas.

Okrajni cestni odbor brdski naznanja, da je nova cesta **Želodnik-Moravče** prometu odprta.

479 3-2

Janez Hušnikar, načelnik.

Št. 149/Pr.

Razpis službe.

474 3-3

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je popolniti službo knjigovodstvenega praktikanta

z letnim adjutom 480 gld.

Za vsprejem v službo pri mestnem knjigovodstvu se zahteva dokazilo o vspešno dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realki in pa o vspešno napravljenem izpitu iz državnega računarstva. Prednost se pa pri vsprejemu daje prosilcem, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko s zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim vspehom.

Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računarstva, morajo pa ta izpit najpozneje v teku jednega leta po vsprejemu popolniti, sicer se jih smé iz službe odpustiti.

Zaprisežejo se šele potem, ko izpolnijo tá pogoji; o svojem vstopu pa obljubijo lé molčljivost.

Povišba ali napredovanje sta pred vspešno prebitim izpitom nedopustna. Prošnje je vlagati pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 20. maja 1899

ker bi se poznejše prošnje ne upoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 11. maja 1899.

Slovenci,

pristopajte k

„Naši straži“!

Spretno kuharico

isče

odlična krščanska rodbina. — Več pové upravništvo „Slov.“

471 3-3

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz - Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek). 348 27-7

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 1/2 %. Poštno-hranilnične položnice na razpologo.

Dunajska borza.

Dné 18. maja.		
Skupni državni dolg v notah	100 gld.	95 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	50
Avstrijska zlata renta 4%	119	75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	50
Ogerska zlata renta 4%	119	50
Ogerska krona renta 4%, 200	97	05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	920	—
Kreditne delnice, 160 gld.	357	50
London vista	120	47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	92 1/2
20 mark	11	77
30 frankov (napoleonor)	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	75
C. kr. cekini	5	68

Dné 17. maja.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld.	50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197	25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	80
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138	25
Dunavske vravnave srečke 5%	129	—
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108	75
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kranjsko deželno posojilo	98	25
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97	80
Prioritetne obveznice državne železnice	—	—
južne železnice 3%	169	—
južne železnice 5%	123	25
dolenjskih železnic 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	169	—
Avstrijskega rubečnega križa srečke, 10 gld.	20	30
Rudolfove srečke, 10 gld.	28	—
Salmove srečke, 40 gld.	85	50
St. Genois srečke, 40 gld.	84	75
Waldsteinske srečke, 20 gld.	60	—
Ljubljanske srečke	24	—
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	50
Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3345	—
Akcijske tržaškega Lloydja, 500 gld.	451	—
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	57	50
Splošna avstrijska stavbna družba	107	50
Montanska družba avstr. plan.	241	50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	192	50
Papirnih rubljev 100	127	37

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.